

Περί εμπειρίας, κριτικής και αντιπαράθεσης

Αποφασίσαμε ως συλλογικότητα να συντάξουμε αυτό το κείμενο με σκοπό να αναλύσουμε εν συντομία κάποια ζητήματα που έχουν προκύψει τις τελευταίες βδομάδες, και αφορούν άμεσα τη συνέλευσή μας, γύρω από τα θέματα της κατάθεσης υποκειμενικών εμπειριών για τους αγώνες και την δυνατότητα δημόσιας πολιτικής κριτικής εντός του ανταγωνιστικού κινήματος. Πριν προχωρήσουμε πιο συγκεκριμένα στους λόγους που μας οδηγούν στην συγγραφή αυτού του κειμένου, ας αναλύσουμε λίγο πιο διεξοδικά τι σημαίνουν για μας αυτά τα δύο πράγματα: η εμπειρία και η κριτική.

Η Συνέλευση για την Κυκλοφορία των Αγώνων προέκυψε ως συλλογική διαδικασία μέσα από την εξέγερση του Δεκέμβρη του '08, ξεκινώντας από την κριτική ανάλυση και την καταγραφή της ίδιας της εμπειρίας της εξέγερσης. Η κατάθεση των πρωτογενών εμπειριών αγώνα στην δημόσια σφαίρα του κινήματος, ακόμα κι αν ως υποκειμενική καταγραφή μοιραία έχει ελλείψεις και όρια, έχει για μας τεράστια σημασία σε διάφορα επίπεδα. Πρώτον, αποτελεί μια απόπειρα να γράφουν την ιστορία των αγώνων σε πρώτο πρόσωπο τα ίδια τα υποκείμενα του αγώνα μέσα από την εμπλοκή τους στις συλλογικές διαδικασίες – κι όχι να το κάνουν για λογαριασμό τους ακαδημαϊκοί ή ιστορικοί του μέλλοντος. Δεύτερον, αποτελεί μια απόπειρα αναστοχασμού πάνω στις μορφές και τα περιεχόμενα των αγώνων μέσα από την ματιά της υποκειμενικής εμπλοκής, αναζητώντας έτσι τις δυνατότητες και τα όριά τους στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού των αγώνων του μέλλοντος. Τρίτον, επιλέγουμε την καταγραφή και την κριτική ανάλυση της εμπειρίας ως τρόπο πολιτικής παρέμβασης, ως πολιτικό εργαλείο για την όξυνση του κοινωνικού ανταγωνισμού, αναδεικνύοντας τις πραγματικές σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στους αγώνες και μας φέρνουν αντιμέτωπους με τις ανεπάρκειες και τα λάθη μας. Όλα αυτά συνδέονται με την συνολικότερη οπτική μας πάνω στους κοινωνικούς αγώνες, τους οποίους επιλέγουμε να βλέπουμε όχι με αφηρημένους και δογματικούς πολιτικο-ιδεολογικούς όρους, αλλά ως ζωντανές και συγκρουσιακές ιστορικές διαδικασίες, μέσα στις οποίες υπάρχει η δυνατότητα ανασύνθεσης κομματιών της τάξης μας σε ανταγωνιστική κατεύθυνση προς το υπάρχον.

Κι ερχόμαστε έτσι στο ζήτημα της πολιτικής κριτικής. Ενώ ο α/α χώρος έχει την τάση να θεωρεί ότι οι διαφωνίες πρέπει να λύνονται σε εσωτερικές διαδικασίες, εμείς υπερασπιζόμαστε επί της αρχής τη δημόσια κριτική στο κίνημα, κι αυτό γιατί δεν το αντιλαμβάνομαστε σαν μια κλειστή πολιτικο-ιδεολογική οικογένεια, αλλά σαν μια ιστορική διαδικασία που τοποθετείται εντός των κυρίαρχων κοινωνικών σχέσεων, προσπαθώντας να τις μετασχηματίσει σε απελευθερωτική κατεύθυνση. Για να γίνουμε πιο ακριβείς, η κριτική των αγώνων και των πολιτικών τους μορφών ήταν ανέκαθεν συγκροτητικό στοιχείο του επαναστατικού κινήματος στην προσπάθειά του να αποφύγει την επανάληψη λαθών του παρελθόντος. Δηλαδή, μεταξύ άλλων, στην προσπάθειά του να αποφύγει η συμμετοχή των πολιτικοποιημένων στους αγώνες να γίνεται αποκλειστικά με συναισθηματικούς όρους. Σ' αυτήν την κατεύθυνση, η συμμετοχή μελών της συλλογικότητάς μας σε πλήθος κοινωνικών αγώνων και κινητοποιήσεων τα τελευταία 8 χρόνια, συμβάδιζε σχεδόν πάντα με την δημόσια κριτική μας στάση απέναντι σ' αυτούς τους αγώνες, η οποία έχει καταγραφεί συστηματικά σε συλλογικά και ατομικά μας κείμενα – όχι εξ' αποστάσεως, αλλά εντός των ίδιων των αγώνων, παλεύοντας σε πραγματικό χρόνο τα όρια και τις αντιφάσεις τους. Προφανώς, αυτή η πολιτική κριτική έχει για μας κάποιες προϋποθέσεις. Πρώτον, πρέπει να γίνει σαφές ότι η κριτική έχει νόημα μόνο στον βαθμό που είναι ταυτόχρονα και αυτοκριτική, εφ' όσον δηλαδή αναγνωρίσουμε ότι είμαστε και μεις οι ίδιοι και οι ίδιες φορείς των ίδιων ορίων που αναγνωρίζουμε μέσα στους αγώνες. Άρα το ξεπέρασμά τους δεν είναι κάτι που προέρχεται από την μεταβίβαση της “σωστής γραμμής”, αλλά αποτελεί συνεχές διακύβευμα αναστοχασμού και αυτοαμφισβήτησης. Δεύτερον, θεωρούμε ότι η κριτική θα πρέπει να ανοίγει και όχι να κλείνει τον δημόσιο πολιτικό διάλογο εντός του ανταγωνιστικού κινήματος. Υπ' αυτήν την έννοια, θέλουμε η πολιτική κριτική να πραγματοποιείται εντός μια δημόσιας κινηματικής σφαίρας όπου υπάρχει η δυνατότητα επεξεργασίας και διαπραγματεύσεως των μορφών και των περιεχομένων του αγώνα, της τακτικής και της στρατηγικής του κινήματος. Είναι σαφές ότι παρά τις προσπάθειες πολλών συντρόφων αυτή η κινηματική δημόσια σφαίρα δεν υφίσταται με ικανοποιητικό τρόπο.

Έχοντας όλα αυτά κατά νου, ας προχωρήσουμε στους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους γράφουμε αυτό το κείμενο. Στις αρχές του 2016, η συλλογικότητα Λούπα από την Θεσσαλονίκη, αποφάσισε να δημοσιεύσει μια πολιτική συζήτηση

που είχε πραγματοποιηθεί έναν χρόνο νωρίτερα με μέλος της συνέλευσής μας, κι η οποία αφορούσε την εμπειρία των κινητοποιήσεων του 2010-11 γύρω από τα μέσα μεταφοράς στην Αθήνα. Σκοπός της δημοσίευσης αυτής ήταν η αξιοποίηση των ζητημάτων που έθιγε η υποκειμενική καταγραφή του αγώνα γύρω από τις δυνατότητες και τα όριά του, ώστε να ενισχυθούν οι επόμενοι αγώνες για την ελεύθερη μετακίνηση στην πόλη. Τις τελευταίες βδομάδες, 1μιση χρόνο μετά την δημοσίευση της συζήτησης – κι ενώ έχουν μεσολαβήσει ανοιχτές εκδηλώσεις τόσο από την Λούπα όσο κι από μας σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα – ξεκίνησε να πραγματοποιείται μια σειρά λεκτικών επιθέσεων από συντρόφους/συντρόφισσες που συμμετέχουν σε διαδικασίες γειτονιάς, καταγγέλοντας ως σκανδαλώδη την ύπαρξη της μπροσούρας ακόμη και στο εσωτερικό συντονιστικών συνελεύσεων για τα μέσα μεταφοράς (όπως και την προκήρυξη της συνέλευσής μας για τους αγώνες στα μμμ που έθετε αντίστοιχα ζητήματα), επιδιώκοντας άμεσα ή έμμεσα την απομόνωσή μας. Παράλληλα, υπήρξαν και σαφή αιτήματα για την παύση της διακίνησης του κειμένου. Ως αφορμή για όλη αυτήν τη διαδικασία εμφανίζεται το γεγονός ότι μέσα στην συζήτηση για τον αγώνα του 2010 γίνεται αναφορά στις πρακτικές μπλοκαρίσματος του ελέγχου που χρησιμοποιούσαν ανοιχτά οι διαδικασίες αγώνα, θεωρώντας ότι κατ' αυτόν τον τρόπο οι διαδικασίες αυτές εκτίθενται στην καταστολή. Εμείς απ' την μεριά μας δεν μπορούμε παρά να αναρωτηθούμε: Πώς είναι δυνατόν να εκθέτει συλλογικές διαδικασίες στην καταστολή μια μπροσούρα που αναφέρεται σε κινητοποιήσεις που συνέβησαν πριν από 6-7 χρόνια, κι όχι στον τωρινό κύκλο αγώνων; Πώς είναι δυνατόν να συμβαίνει κάτι τέτοιο, να εκθέτουμε δηλαδή πρώτα απ' όλα τους εαυτούς μας, όταν οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις στα ΜΜΜ ήταν δημόσιες και δεν πραγματοποιούνταν με “κλειστούς όρους”; Το κίνημα πάντοτε χρησιμοποιούσε πρακτικές που ξεπερνούσαν τη νομιμότητα και το μεγάλο στοίχημα είναι σε ποιον βαθμό αυτές οι πρακτικές πραγματοποιούνται με όσο το δυνατόν πιο ανοιχτούς και κοινωνικά γειωμένους όρους. Για εμάς είναι σαφές ότι τέτοιες πρακτικές, όπως για παράδειγμα η απελευθέρωση δημόσιων χώρων, ήταν και πρέπει να είναι υπερασπίσιμες στο δημόσιο λόγο από την πλευρά του κινήματος.

Δεν έχει νόημα να αναφερθούμε αναλυτικά στα γεγονότα με αυτό το κείμενο, μιας και η κατηγορία ότι τα δύο παραπάνω κείμενα εκθέτουν συντρόφους/συντρόφισσες στην καταστολή έχει κυρίως διαδοθεί μέσω φημών και προσωπικών συζητήσεων. Καθώς θεωρούμε ότι πρόκειται για αντιπαράθεση σε πολιτικές θέσεις με προβληματικό

τρόπο, αυτό που θέλουμε είναι να πολιτικοποιήσουμε τη διαφωνία. Η απουσία μιας κουλτούρας κινηματικού διαλόγου και διαφωνίας προκύπτει μεταξύ άλλων από την αλλοτρίωση στην κριτική και την αδυναμία αυτοκριτικής, και οδηγεί σε φαινόμενα μικροπολιτικής διαχείρισης και οικογενειακής ή ιδιοκτησιακής αντίληψης των κινηματικών διαδικασιών. Οι πολιτικές διαφωνίες εντός του κινήματος, όταν πραγματοποιούνται με κινηματικούς όρους, βοηθάνε το ίδιο το κίνημα να ξεπεράσει λάθη του παρελθόντος. Αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικές διαφωνίες πρέπει να ειπώνονται ξεκάθαρα, έτσι ώστε να παράγεται κριτική, πολιτική αντιπαράθεση και σύνθεση με ανοιχτούς όρους. Τέτοιοι όροι υπάρχουν όταν στα πλαίσια της πολιτικής αντιπαράθεσης δεν αναπαράγονται παθογένειες του κινήματος, δηλαδή να τίθενται και να “λύνονται” τα ζητήματα είτε με διασπορά φημών, είτε μέσω αναπαράγωγής φαινομένων άτυπης ιεραρχίας, είτε, με όχημα τη διαφωνία, να αναπαράγεται μικροπολιτικός ανταγωνισμός με τελικό σκοπό την απομόνωση ατόμων ή ομάδων με τις οποίες υπάρχει πολιτική διαφωνία. Εμείς από την μεριά μας, επιλέγουμε να ερμηνεύσουμε αυτά τα φαινόμενα όχι μόνο ως χρόνιες αδυναμίες του κινήματος, αλλά και ως συγκεκριμένα συμπτώματα της συγκυρίας. Δηλαδή ως προϊόντα της υποχώρησης και της ήττας του κύκλου αγώνων του προηγούμενου διαστήματος υπό το βάρος των αντιφάσεων, της καταστολής και της ενσωμάτωσής του. Όταν οι κινηματικές διαδικασίες κλείνουν και περιχαρακώνονται ιδεολογικά ή εσωτερικεύουν τον φόβο, αφήνεται χώρος σε φαινόμενα εσωστρέφειας και αποσύνθεσης που εν τέλει δεν συμβάλλουν ούτε στο ελάχιστο στο να προχωρήσουν οι αγώνες μπροστά.

Σκοπός της δικής μας συνέλευσης είναι η ανάδειξη και η κυκλοφορία των υπαρκτών παραδειγμάτων αγώνα στην κατεύθυνση της όξυνσης του κοινωνικού ανταγωνισμού, χρησιμοποιώντας ως πολιτικά εργαλεία την εμπειρία και την κριτική από τη συμμετοχή μας στους αγώνες. Μ' αυτήν την έννοια, υπερασπιζόμαστε πολιτικά όσα έχουμε εκφράσει, τοποθετώντας τα στον δημόσιο κινηματικό διάλογο, και όντας επομένως πλήρως ανοιχτοί και ανοιχτές στην πολιτική κριτική για τις δράσεις και τις θέσεις μας, όσο αυστηρή κι αν είναι, εφ' όσον αυτή πραγματοποιείται όχι με τον μανδύα της φημολογίας αλλά με την μορφή πολιτικής τοποθέτησης.

Συνέλευση για την
Κυκλοφορία των Αγώνων
skya.espiv.net
Ιούνιος '17